

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 1 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АУДИТУ І ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>071 Облік і оподаткування</i>
Освітній рівень	<i>Другий (магістерський)</i>
Освітня програма	<i>Облік і аудит</i>

Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>

Розробник:
к.е.н., доцент

Ольга КОЖУШКО

Завідувач кафедри
кафедри обліку і бізнес-
консалтингу
д.е.н., проф.

Андрій ПИЛИПЕНКО

Гарант програми
д.е.н., проф.

Світлана ЛАБУНСЬКА

**Харків
2023**

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Міжнародні стандарти аудиту і податкове консультування» забезпечує формування у студентів фахових знань та вмінь в питаннях організації та здійснення аудиту з урахуванням міжнародних стандартів аудиту, а також здійснення податкового консультування з актуальних проблем оподаткування. Змістовно навчальна дисципліна включає два модулі: перший – вивчає теоретичні та методологічні принципи, на яких базуються міжнародні стандарти аудиту, їх взаємозв'язок з міжнародними стандартами фінансової звітності, а також сутність незалежного аудиту як професійної діяльності, пов'язаної з інформаційним ризиком; другий – присвячено методологічним засадам податкового консультування в Україні, які враховують особливості роз'яснення податкового законодавства з питань оподаткування, функціонування суб'єктів господарювання в сфері надання податкових консультацій, а також необхідність отримання консультацій платниками податків і зборів.

Наразі є актуальною і необхідною цільова підготовка фахівців, спроможних здійснювати аудит фінансової звітності у відповідності з міжнародними стандартами аудиту, надавати комплекс консультаційних послуг щодо роз'яснення складових системи оподаткування в Україні.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів: здатності до здійснення незалежного аудиту фінансової звітності, згідно принципів підходів міжнародної практики, що реалізовані у вигляді стандартів аудиту; здатності надавати роз'яснення норм вітчизняного податкового законодавства з боку контролюючих органів та спеціалізованих установ.

Основними завданнями дисципліни є:

надання студентам розуміння змісту, принципів застосування та призначення міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг;

усвідомлення технології застосування міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг в процесі практичної діяльності;

дослідження особливостей застосування консультативної діяльності в процесі виконання адміністративно-управлінських функцій у сфері діяльності суб'єктів господарювання;

формування здатності удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес надання аудиторських послуг, згідно зі стандартами міжнародної практики, а також послуг податкового консультування.

Предметом навчальної дисципліни є система економічних відносин з приводу систематичного спостереження, перевірки і вдосконалення (шляхом консультацій) ходу функціонування процесу управління коштами суб'єктів господарювання та підприємництва.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH08	ЗК03, ЗК10, СК01, СК02, СК03, СК04, СК07, СК08, СК09, СК10
PH10	ЗК03, ЗК10, СК01, СК04, СК05, СК07, СК09, СК10
PH13	ЗК02, ЗК10, СК05, СК06, СК07, СК09, СК10

де, PH08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

PH10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

PH13. Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики.

ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства.

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК04. Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Загальні положення міжнародних стандартів аудиту та особливості їх застосування

Тема 1. Призначення та класифікація міжнародних стандартів аудиту

- 1.1. Сутність та завдання розробки міжнародних стандартів аудиту (далі – МСА).
- 1.2. Міжнародні нормативні акти, що регламентують аудиторську професію.
- 1.3. Принципи класифікації МСА.
- 1.4. Міжнародна концептуальна основа завдань з надання впевненості. Контроль якості для суб'єктів аудиту(МСКЯ 1).

Тема 2. Організація аудиту з використанням МСА

- 2.1. Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до МСА (МСА 200).
- 2.2. Узгодження умов виконання завдань з аудиту (МСА 210).
- 2.3. Загальні умови планування аудиту.
- 2.4. Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища (МСА 300, 315).
- 2.5. Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту (МСА 320, 330).
- 2.6. Аудиторська документація (МСА 230).
- 2.7. Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності (МСА 240).
- 2.8. Контроль якості аудиту фінансової звітності (МСА 220)

Тема 3. Отримання доказів в аудиті

- 3.1. Аудиторські докази (МСА 500, 501, 505, 510).
- 3.2. Аналітичні процедури (МСА 520).
- 3.3. Аудиторська вибірка (МСА 530).
- 3.4. Аудит облікових оцінок (МСА 540) та пов'язані сторони (МСА 550).
- 3.5. Використання роботи спеціалістів (МСА 600, 610, 620).

Тема 4. Міжнародні стандарти аудиторських висновків та звітності

- 4.1. Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності (МСА 700).
- 4.2. Модифікації думки у звіті незалежного аудитора (МСА 705).
- 4.3. Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора (МСА 706).
- 4.4. Порівняльна інформація та відповідальність аудитора щодо іншої інформації (МСА 710, 720).
- 4.5. Особливі положення щодо аудитів фінансової звітності (МСА 800, 805, 810).

Тема 5. Спеціальні сфери аудиту та супутні послуги

- 5.1. Завдання з огляду фінансових звітів (МСЗО 2400).
- 5.2. Огляд проміжної фінансової інформації (МСЗО 2410).

- 5.3. Вимоги та узгодження умов завдання з надання впевненості (МСЗНВ 3000).
- 5.4. Перевірка прогнозованої фінансової інформації (МСЗНВ 3400).
- 5.5. Особливості виконання завдань (МСЗНВ 3402, 3410, 3420).
- 5.6. Виконання узгоджених процедур (МССП 4400).
- 5.7. Завдання з компіляції інформації (МССП 4410).

Змістовий модуль II. Теоретико-методологічні засади податкового консультування

Тема 6. Сутність та організаційно-правові основи податкового консультування

- 6.1. Сутність, принципи й критерії податкового консультування.
- 6.2. Нормативно-правові аспекти податкового консультування в світі та в Україні.
- 6.3. Організація роботи фіскальних органів частині податкового консультування.

Тема 7. Порядок надання роз'яснень суб'єктами податкового консультування

- 7.1. Консультаційно-інформаційна діяльність органів Державної фіскальної служби України.
- 7.2. Практика надання податкових консультацій спеціалізованими організаціями.

Тема 8. Методичні аспекти та перспективи розвитку податкового консультування в Україні

- 8.1. Особливості надання податкового консультування платникам податків і зборів.
- 8.2. Податкове консультування для мінімізації правопорушень і спорів.
- 8.3. Проблеми та перспективи розвитку податкового консультування в Україні.

Перелік практичних (семінарських) занять за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Перелік практичних (семінарських) занять

Назва теми	Зміст
Тема 1. Призначення та класифікація міжнародних стандартів аудиту	1. Вивчитим міжнародні нормативні акти, що регламентують аудиторську професію. Принципи класифікації МСА. 2. Дослідити міжнародну концептуальна основа завдань з надання впевненості. Контроль якості для суб'єктів аудиту(МСКЯ 1).
Тема 2. Організація аудиту з використанням МСА	1. Вивчити загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до МСА (МСА 200). 2. Дослідити порядок узгодження умов виконання завдань з аудиту (МСА 210). 3. Визначити відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності (МСА 240). 4. Вивчити порядок контролю якості аудиту фінансової звітності (МСА 220)
Тема 3. Отримання доказів в аудиті	1. Визначити аудиторські докази (МСА 500, 501, 505, 510). 2. Дослідити аналітичні процедури (МСА 520). 3. Розрахувати аудиторська вибірка (МСА 530). 4. Вивчити аудит облікових оцінок (МСА 540) та пов'язані сторони (МСА 550).
Тема 4. Міжнародні стандарти аудиторських висновків та звітності	1. Дослідити порядок формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності (МСА 700). 2. Вивчити модифікацію думки у звіті незалежного аудитора (МСА 705). 3. Вивчити пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора (МСА 706). 4. Дослідити порівняльну інформацію та відповідальність аудитора щодо іншої інформації (МСА 710, 720).
Тема 5. Спеціальні сфери аудиту та супутні послуги	1. Вивчити завдання з огляду фінансових звітів (МСЗО 2400). 2. Провести огляд проміжної фінансової інформації (МСЗО 2410). 3. Дослідити вимоги та узгодження умов завдання з надання впевненості (МСЗНВ 3000). 4. Провести перевірку прогностичної фінансової інформації (МСЗНВ 3400). 5. Встановити особливості виконання завдань (МСЗНВ 3402, 3410, 3420).
Тема 6. Сутність та організаційно-правові основи податкового консультування	1. Встановити сутність, принципи й критерії податкового консультування.
Тема 7. Порядок надання роз'яснень суб'єктами податкового консультування	1. Вивчити консультаційно-інформаційну діяльність органів Державної фіскальної служби України.
Тема 8. Методичні аспекти та перспективи розвитку податкового консультування в Україні	1. Вивчити особливості надання податкового консультування платникам податків і зборів. 2. Вивчити порядок податкового

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1. Призначення та класифікація міжнародних стандартів аудиту	1. Визначити сутність та завдання розробки міжнародних стандартів аудиту
Організація аудиту з використанням МСА	1. Знати загальні умови планування аудиту. 2. Ідентифікувати та оцінювати ризики суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища (МСА 300, 315). 3. Розрахувати суттєвість при плануванні та проведенні аудиту (МСА 320, 330). Аудиторська документація (МСА 230).
Тема 3. Отримання доказів в аудиті	1. Дослідити порядок використання роботи спеціалістів (МСА 600, 610, 620).
Тема 4. Міжнародні стандарти аудиторських висновків та звітності	1. Вивчити собливі положення щодо аудитів фінансової звітності (МСА 800, 805, 810).
Тема 5. Спеціальні сфери аудиту та супутні послуги	1. Визначити порядок виконання узгоджених процедур (МССП 4400). 2. Дослідити завдання з компіляції інформації (МССП 4410).
Тема 6. Сутність та організаційно-правові основи податкового консультування	1. Вивчити нормативно-правові аспекти податкового консультування в світі та в Україні. 2. Дослідити порядок організації роботи фіскальних органів частини податкового консультування.
Тема 7. Порядок надання роз'яснень суб'єктами податкового консультування	1. Дослідити практику надання податкових консультацій спеціалізованими організаціями.
Тема 8. Методичні аспекти та перспективи розвитку податкового консультування в Україні	1. Дослідити проблеми та перспективи розвитку податкового консультування в Україні.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

проблемна лекція, семінар-дискусія з питання " Призначення та класифікація міжнародних стандартів аудиту " (Тема 1);
міні-лекція, семінар-дискусія з питання " Організація аудиту з використанням МСА» (Тема 2). Презентація результатів роботи в малих групах;
проблемна лекція з питання " Отримання доказів в аудиті " (Тема 3).

Кейс-метод «Міжнародні стандарти аудиторських висновків та звітності» (Тема 4);
міні-лекція, семінар-дискусія з питання " Спеціальні сфери аудиту та супутні послуги " (Тема 5). Презентація результатів роботи в малих групах;
проблемна лекція з питання " Сутність та організаційно-правові основи податкового консультування " (Тема 6);
міні-лекція, з питання " Порядок надання роз'яснень суб'єктами податкового консультування " (Тема 7);
проблемна лекція з питання «Методичні аспекти та перспективи розвитку податкового консультування в Україні» (Тема 8).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (5 балів), письмова контрольна робота (5 балів), колоквиум (12 балів), есе (10 балів), тощо.

Семестровий контроль: Залік

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Господарський процесуальний кодекс України : Кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
3. Кожушко О. В., Лядова Ю. О. Методичний підхід до оцінки якості аудиторських доказів . Ефективна економіка. 2022. № 6. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=5> (фахове видання) (1,0 ум.др.арк./власний внесок 0,5 авторських аркушів) (дата звернення: 19.06.2022)
4. Кожушко О.В. Порядок організації судово-економічної експертизи договорів оренди / О. В. Кожушко // Сучасні проблеми управління підприємствами : теорія

та практика - матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків - м. Торунь, 16 квіт. 2021 р. : тези допов. - Днепр: Середняк Т. К., 2021. - С.292-294. URL: http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25656/1/Тези_Кожушко_%2082%29.pdf

5. Кожушко О.В. Типологія завдань судово-економічної експертизи. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків – м. Торунь, 3-4 березня 2020 року. С. 392-394. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23188/1/Кожушко.pdf>

6. Міжнародні стандарти аудиту. Методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / укл. Ю. О. Лядова, І. О. Шевченко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Електрон. текстові дан. (152 КБ). Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 46 с.

7. Міжнародні стандарти аудиту і податкове консультування: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Ю. О. Лядова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 33 с. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Додаткова

8. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс] : навч. посіб. у схемах і табл. / кол. авт.: Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (3,89 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. - 274 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 269-274. URL:

<http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21860/1/2019-%d0%94%d1%96%d0%ba%d0%b0%d0%bd%d1%8c%20%d0%9b%20%d0%92%2c%20%d0%a8%d0%b5%d0%b2%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%86%20%d0%9e%2c%20%d0%94%d0%b5%d0%b9%d0%bd%d0%b5%d0%ba%d0%be%20%d0%84%20%2c%20%d0%9a%d0%b0%d0%bb%d1%96%d0%bd%d0%ba%d1%96%d0%bd%20%d0%94%20%d0%92.pdf>

9 . Облік і техніка проведення зовнішньоекономічних операцій підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Н. В. Курган; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. — Електрон. текстові дан. (1,71 МБ). — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. — 188 с. : іл. — Загол. з титул. екрану. — Бібліогр.: с. 178-188. URL:

<http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/28062/1/2022-%d0%9a%d1%83%d1%80%d0%b3%d0%b0%d0%bd%20%d0%9d%20%d0%92.pdf>

10. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні : Закон України 2258-VIII, від 01.08.2021 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. Єдиний портал органів виконавчої влади України : веб-портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>

12. Офіційний портал Верховної Ради України : веб-портал.
URL: <http://www.rada.gov.ua>
13. Сайт Аудиторської палати України URL: <https://www.apu.com.ua>